

חשש כבד מפגיעה בעצמאות החינוך החרדי • פרסום ראשון

בג"ץ מחייב פיקוח הדוק על לימודי הליב"ה במוסדות הפטור, ודורש התאמת ספרי לימוד ובחינת מבחני מיצ"ב • עמוד 7

"לא נרתעים ממאסר או היזק ממון"

הגאון הגדול רבי מאיר צבי ברגמן שליט"א: "חובה קדושה לחזק את בני הישיבות שנשמעים אך ורק לחוקי התורה ואינם מתייצבים ברשויות הצבא"

דת ומדינה

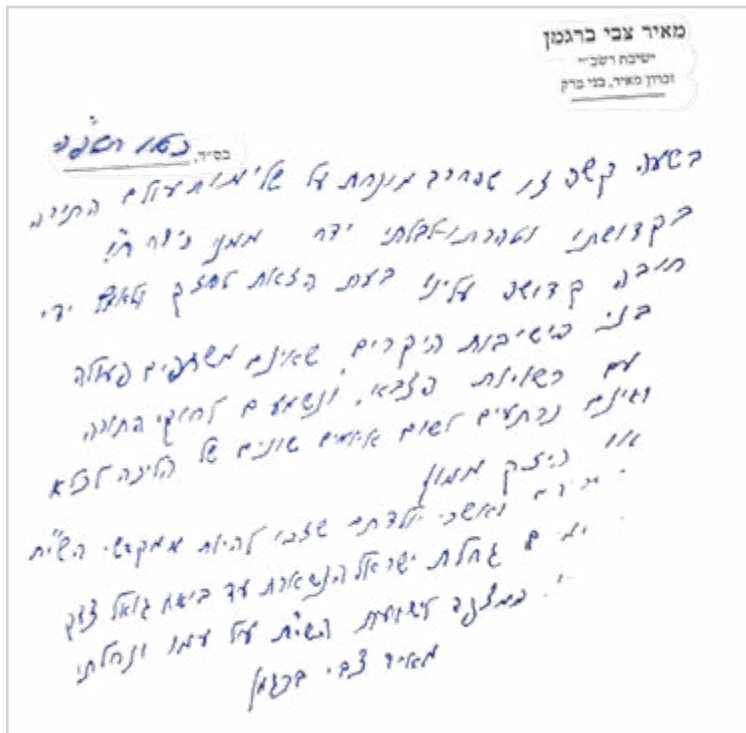
בימים אלו, עת עולם התורה ניצב בפני איומים חסרי תקדים, וגזירת גיוס בני הישיבות מאיים לערער את יסודותיו, גדולי ישראל יוצאים חוצץ נגד המגמה המסוכנת. במכתב בכתב ידו שפורסם היום (שלישי), יוצא הגאון הגדול רבי מאיר צבי ברגמן שליט"א, במתקפה חריפה כנגד גיוס בני ישיבות, וקורא לחזק את אלו העומדים איתן על משמר עולם התורה. "בשעה קשה זו שהחרכ מונחת על שלימות עולם התורה בקדושתו וטהרתו - לבלתי ידח ממנו נידח ח"ו",

כותב הגרמ"צ ברגמן. "חובה קדושה עלינו בעת הזאת לחזק ולאמץ ידי בני הישיבות היקרים, שאינם מתייצבים ברשויות הצבא. ונשמעים אך ורק לחוקי התורה. ואינם נרתעים לשום איומים שונים של הליכה לכלא או היזק ממון".

הגאון הגדול מוסיף ומברך את בני הישיבות העומדים בפרץ: "אשריהם ואשרי יולדתם שזכו להיות ממקדשי השי"ת, השומרים גחלת ישראל הנשארת עד ביאגו"צ בב"א. המצפה לישועת ה' על עמו ונחלתו".

לפני מספר ימים בנחום אבלים

אצל הגאון הגדול חכם משה צדקה שליט"א, בעקבות פטירת אחיו, הגאון הגדול רבי דוד צדקה זצ"ל. אמר הגאון הגדול רבי מאיר צבי ברגמן: "אני יודע שאתם עושים בשביל אחינו הספרדים, שחם ושלוש לא תהיה להם שייכות לכל העניינים, שחם ושלוש לא יהיה להם קשר עם הצבא. אני יודע שאתם לא צריכים חיזוק אבל אשריכם שאתם עושים את זה. הקדוש ברוך הוא יעזור לכם שתזכו להרבות מצוות ותורה בישראל. אשריכם וטוב לכם".

בחמאס מתעקשים: על סיום המלחמה והסרת המצור מהרצועה; השלב הראשון כולל שחרור 30 חטופים "חיים ומתים"

פריצת דרך קרובה? המגעים לעסקת חטופים נכנסים לישורת אחרונה

חדיני

על רקע מאמצים דיפלומטיים גוברים, המגעים בין ישראל לחמאס לשחרור חטופים הגיעו לשלב מכריע. גורמים המעורבים בתהליך הביעו אופטימיות זהירה באשר לאפשרות של פריצת דרך בימים הקרובים. מקור בחמאס אמר לעיתון "אל-שרק אלאוסט" כי חתימה על הסכם הפסקת אש צפויה כבר בסוף השבוע הנוכחי, אם לא יתעוררו קשיים חדשים. לדבריו "רוב הסוגיות נסגרו וההסכם הפך קרוב". גם העיתון א-שרק הסעודי דיווח ממקורותיו כי השיחות נמצאות ב"שלב מכריע וסופי".

שר הביטחון אמר שלשום בדיון בוועדת חוק וביטחון כי עסקת החטופים פים "קרובה יותר מתמיד". וכי "דברים שהיו מכשול בעבר, לא יהיו מכשול הפעם - כמו פילדלפי ונצרים". גורם אמריקני בכיר העריך הערב (שלישי) בשיחה עם ynet כי עסקה "זה רק עניין

של זמן". מנגד גורם ישראלי העריך כי "הדברים עוד לא בשלים" וכי "ישנם פערים לא קטנים" בין הצדדים. לפי הדיווחים (שלא קיבלו אישור מצד גורמים ישראליים), השלב הראשון בעסקה שתיושם בשלבים, יתמקד בהפסקת אש בת 45 עד 60 ימים. במהלכה, חמאס ישחרר כ-30 חטופים ישראלים (הן חיים והן גופות של חטופים שאינם בין החיים). בתמורה, ישראל תשחרר מאות מחבלים פלסטינים, כולל מחבלים כבדים, ותאפשר הכנסת סיוע הומניטרי נרחב לרצועת עזה, הכולל מזון, דלק וציוד רפואי. ההתקדמות המשמעותית הושגה הודות לויתורים משמעותיים מצד שני הצדדים. חמאס הסכים לוותר על דרישתו לנסיגה ישראלית מלאה בשלב הראשון של העסקה, בעוד שישראל הסכימה לנסיגה הדרגתית מאזורי מפתח ברצועה, דוגמת ציר פילדלפי וחלקים ממסדרון נצרים. חזרת נשים וילדים צפויה להתבצע תחילה לצפון

הרצועה, עם מו"מ מתמשך על חזרת גברים בשלבים. השלב השני של העסקה המסתמנת, שנחשב למורכב יותר, צפוי לכלול את שחרורם של יתר החטופים הישראליים, הן החיים והן גופותיהם של אלו שאינם בין החיים. בתמורה, ישראל תשחרר מספר גדול של מחבלים פלסטינים, בהם כאלו שנשפטו לתקופות מאסר ארוכות, אך ללא מנהיגי האסירים כמו מרואן ברגותי ואחמד סעדא. כאשר ברקע קיימת עדיין מחלוקת סביב הדרישה הישראלית לגרש חלק מהאסירים לחו"ל. במקביל, ישראל תשלם את נסיגת כוחותיה מרצועת עזה. עם זאת, יורשו כוחות צבא להישאר באזורי הגבול המזרחי והצפוני.

בשלב השלישי תחל נסיגה ישראלית הדרגתית מלאה מרצועת עזה, עם הכרזה רשמית על סיום המלחמה, והסרת המצור מעל רצועת עזה. המעברים ייפתחו באופן מלא ותתאפשר תנועה חופשית של סחורות ואנשים.

כאשר לפי הדיווחים, הרשות הפלסטינית, בתיאום עם מצרים והאיחוד האירופי, תהיה אחראית לפיקוח על מעבר רפיוח. המעבר ייפתח בהדרגה, תחילה לכניסת סיוע הומניטרי ובהמשך לתנועה אזרחית. השלב השלישי כולל גם התחייבות לשיקום נרחב של רצועת עזה. היקף הסיוע והגורמים שיהיו מעורבים בתהליך השיקום טרם נקבעו סופית, אך ההערכה היא כי מדובר בפרויקט ארוך טווח שידרוש השקעות בינלאומיות משמעותיות.

במקביל למגעים לשחרור חטופים, מתנהלים מגעים נפרדים, בהובלת ארה"ב, לקידום עסקת נורמליזציה בין ישראל לסעודיה. המגעים מתמקדים בניסוח התחייבות ישראלית עמומה למדינה פלסטינית עתידית, שתספק את דרישותיה של סעודיה. ההערכה היא כי עסקת נורמליזציה עם סעודיה חיונית לא רק לקידום השלום במזרח התיכון, אלא גם להבטחת מימון סעודי לשיקום

רצועת עזה. לפי הדיווח ב"אל-שרק אלאוסט" חמאס נמצא במצב מורכב, לאחר שאיבדה את רוב הנהגה הפוליטית והצבאית. שינויים גיאופוליטיים באזור, כמו היחלשות חיזבאללה ונפילת משטר אסד, תרמו גם הם להחלטת חמאס להתגמש. בנוסף, חמאס, כמו ישראל, מעוניינת לסגור עסקה לפני כניסתו לתפקיד של דונלד טראמפ. בשבוע שעבר אמר ל"הארץ" בכיר פלסטיני כי בחמאס מבינים שההתפתחויות בלבנון ובסוריה מחייבות את הארגון להתגמש בדרישותיו. לדבריו, בחמאס יהיו מוכנים לשחרר את האזרחים החטופים במסגרת עסקה חלקית — אך לא את החיילים. "הם חייבים לשמור על קלף מיקוח", הסביר הבכיר. "בחמאס לא יסיימו את העסקה בתוצאה שתכשיר נוכחות ישראלית קבועה בשטח הרצועה בלי אופק".

דיווח: חמאס משקם את כוחו הצבאי; גייס אלפי מחבלים חדשים באמצעות סיוע הומניטרי

בטחוני

דיווח מדאיג מרצועת עזה: גורמים ביטחוניים חושפים כי חמאס גייס אלפי מחבלים חדשים לשורותיו, תוך ניצול הסיוע ההומניטרי המיועד לאוכלוסייה האזרחית. הדיווח, שפורסם לראשונה

את נאמנותם.

לפי הדיווח, שתי דמויות מפתח עומדות בראש המהלך: מוחמד סינאר, אחיו של מנהיג חמאס יחיא סינאר, ועזא-דין אל חדאר, מפקד חטיבת חאן יונס. שניהם הצליחו לחמוק עד כה מידי המודיעין הישראלי, ומובילים אסטרטגיה צבאית חדשה הכוללת

התאמת טקטיקות לחימה ופיתוח קווי הגנה משופרים.

"סינאר ואל חדאר נזהרים מאוד לא לחשוף את עצמם", אמר גורם ביטחוני ישראלי ל"וואלה". לדבריו, "האוכלוסייה יודעת שחמאס הוא זה שהביא עליה את האסון, אבל היא מתנחמת בעובדה שלפחות הוא דואג

לה לאוכל".

"צעירים פלסטינים אומרים לעצמם 'אין עבודה אז נתגייס לחמאס ונפרנס את המשפחה'", הסביר הגורם. שהוסיף כי גיוס הפעילים מתבצע לא רק בחמאס אלא גם בג'יהאד האיסלאמי.

פיצוץ קטלני במוסקבה

ראש מערך ההגנה הכימית של רוסיה חוסל בפיצוץ קטנוע בלב מוסקבה; אוקראינה לקחה אחריות; חשש מתגובה רוסית חריפה

חוץ

מי הם המוחות האלה – ההנהגה הצבאית והפוליטית של אוקראינה. בתוך כך, מומחים צבאיים מעריכים כי למרות ההצלחה המודיעינית והמבצעית, חיסולו של הגנרל לא צפוי לשנות את התמונה האסטרטגית במלחמה, והשפעתו על יכולות הצבא הרוסי תהיה מוגבלת, וכי רוסיה תמשיך לנצל את המומנטום החיובי לו היא זוכה בשדה הקרב בחודשים האחרונים.

לדבריהם, ההתקדמות הרוסית ניכרת בשטחים נרחבים, בהיקף שלא נראה כמותו מזה למעלה משנתיים. הצבא הרוסי הצליח לא רק לכבוש שטחים חדשים, אלא גם לדחוק את הכוחות האוקראיניים אל מחוץ למחוז קורסק ברוסיה. במזרח אוקראינה, הרוסים ממשיכים להתקדם בעקביות, בעיקר במערב מחוז דוניצק, מול צבא אוקראיני מותש, הסובל ממחסור בכוח אדם ובציוד וממורל יורד.

נכון להיום, רוסיה שולטת ביותר מ-18% משטחה הריבוני של אוקראינה, כולל חצי האי קרים. נראה כי מוסקבה מזהה חלון הזדמנות נאות לנצל את המומנטום הנוכחי, לפחות עד חילופי השלטון הצפויים בארה"ב, ולכן היא צפויה להמשיך במאמציה להרחיב את שליטתה בשטחי אוקראינה, גם במחיר של אבידות כבדות.

הרוסיים לבחון את פוטנציאל האבטחה של צמרת הצבא. יציאת כי חיסולו של קירילוב אינו הראשון מסוגו. רק בחודש שעבר, חוסל סרן ולרי טרנקובסקי, מפקד החטיבה ה-41 של צי הים השחור של רוסיה, בפיצוץ מכונית בסבסטופול, קרים. גורם אוקראיני אנונימי אישר כי שירות הביטחון האוקראיני, SBU, עמד מאחורי הפעולה.

מוסקבה זועזעה מהחיסול בלב בירתה. דמיטרי מדבדב, סגן יו"ר מועצת הביטחון הרוסית, איים כי ההנהגה הצבאית והפוליטית של אוקראינה תהיה מטרה לגיטימית לתגובה קשה. "אוקראינה מנסה להאריך את המלחמה והמוות. יש למצוא את הרוצחים ברוסיה, ולעשות הכל כדי להשמיד את אלו שהורו על כך בקיב. אנחנו יודעים

לחימה התקפיים. יום לפני חיסולו, האשימה אותו אוקראינה באחריות לשימוש בנשק כימי אסור בשטחה. לטענת קיב, מאז תחילת הפלישה הרוסית, תועדו למעלה מ-4,800 מקרים של שימוש בחומרים אסורים, בהם כלורופיקרין וגזי מדמיע מסוג CN-1 CS. חומרים אלו אסורים לשימוש צבאי לפי אמנת הנשק הכימי, שאושרה על ידי למעלה מ-150 מדינות, כולל רוסיה. על פי ההאשמות, הכוחות הרוסיים עשו שימוש ברימוני קרב מצוידים בתרכובות רעילות אלו, כדי לאלץ את חיילי אוקראינה לנטוש את עמדותיהם בשדה הקרב. קירילוב, בן 54, הוא הקצין הצבאי הרוסי הבכיר ביותר שנרצח בתוך רוסיה על ידי אוקראינה וחיסולו עשויה לעורר את השלטונות

TASS דיווחה כי עוצמת הפיצוץ דמתה לזו של פיגועי ההתאבדות שאירעו במטרו של מוסקבה לפני 14 שנה, בהם נהרגו עשרות בני אדם. האנליסט הפור-קמליני סרגיי מרקוב טען כי אוקראינה השתמשה בקטנוע שיתופי, שהושכר באמצעות שירות דיגיטלי, לצורך ביצוע הפיגוע במוסקבה. לדבריו, שירותים אלו, המאפשרים הזמנה ותשלום מרחוק, הופכים ל"מרחב אידיאלי עבור מסוע של פיגועים", שכן הם מקלים על גורמי טרור לפעול מבלי להיתפס. גנרל איגור קירילוב, שחוסל בפיצוץ, ניהל במשך שבע השנים האחרונות את כוחות ההגנה הרדיולוגית, הכימית והביולוגית של רוסיה. יחידה זו אחראית לא רק על הגנה מפני מתקפות נשק לא קונבנציונלי, אלא גם על פיתוח אמצעי

גנרל איגור קירילוב, מפקד הכוחות הרדיולוגיים, הכימיים והביולוגיים של רוסיה, חוסל הבוקר (שלישי) בהתנקשות מתוחה של אוקראינה (SBU) לקחו אחריות על הפעולה. רוסיה צפויה להעלות את הנושא לדיון במועצת הביטחון של האו"ם ביום שישי, כשברקע מתגברות ההערכות בדבר תגובה רוסית אלימה.

הפיצוץ אירע בשעה 6:12 בבוקר בשכונת ריאזנסקי פרוס-פקט בבירה הרוסית – במרחק של כמה קילומטרים מהקרמלין. מטען חבלה שהוטמן בתוך קורקינט חשמלי חונה הופעל כאשר קירילוב בן ה-54 ועוזרו יצאו מבניין מגורים בדרכם לרכבם.

סרטון שתועד מרכב חנייה סמוך הראה את רגע הפיצוץ, שהוביל להרס רב וניפוץ חלונות במבנים סמוכים. בתמונות שהופצו מהזירה נראית דלת שבורה בבניין שבו אירע הפיצוץ, נזק לחזית – ושתי יריעות פלסטיק מונחות על השלג ברחוב.

על פי מקורות בשירות הביטחון האוקראיני, המטען היה במשקל של כקילוגרם TNT וכלל רסיסים, מה שגרם לעוצמת פיצוץ גבוהה במיוחד. סוכנות הידיעות הרוסית

מימין: הגנרל הרוסי איגור קירילוב שחוסל. משמאל: זירת הפיצוץ

"לא תגורו מפני איש"

"אסור לכל שומר מצוות להתגייס לצבא - בכל המסלולים - גם לא למי שאינו במסגרת לימודים": חכמי התורה מתייצבים לצד הראשון לציון במאבק נגד גיוס החרדים

דת ומדינה

 בצל ההתקוממות החילונית נגד דבריו הברורים של הראשון לציון הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א נגד גיוס חרדים, חכמי התורה הגאון הגדול חכם משה צדקה שליט"א והגאון הגדול חכם משה מאיה שליט"א שיגרו הבוקר (שלישי) מכתב תמיכה לראשון לציון, בו חזקו את ידי על עמידתו האיתנה כנגד גזירת גיוס בני הישיבות.

"הננו בזה לחזק ולאמץ את ידי על הדברים האמיתיים והברורים שהשמיע ללא פחד ומורא, בגודל האיסור לכל שומר מצוות

להתגייס לצבא אף אם אינו במסגרת לימודים, וזאת בכל המסלולים השונים", כותבים הרבנים. "והביע בזה את דעת התורה הקדושה ללא כחל וסרק".

במכתבם, משבחים חכמי התורה את הראשון לציון על המשך דרכו של אביו, מרן הרב עובדיה יוסף זיע"א, כמאבק נגד גיוס בני ישיבות. "כעמוד האש אשר לפני המחנה לא הסכים להתפשר על קוצו של יו"ד למען שמירת בחורי ישראל מסכנת הגיוס", כותבים הרבנים. "וכידוע שלא זע ולא נע מפני פחד השלטונות ודעת המון העם ודיבורי התקשורת".

הרבנים תוקפים בחריפות את אלו המנסים לערער על דברים ברורים אלו: "ומיהו הוא זה אשר יעז לפעור פיו או להרים ידו ורגלו כנגד דעת התורה הקדושה, שאמר מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א והגידם כת"ר שליט"א בגאון לכל העם, וינסה לסלף ולסטות מדברי התורה הקדושים הללו כי הוא זה - באמתלאות שונות שהם שווא ושקר.

והננו בזה לברכו שה' יאריך ימיו ושנותיו וימשיך לקדש שם שמים בעולם, ולקיים בעצמו "לא תגורו מפני איש" לומר את דעת התורה ודעתם האמיתית של כל חכמי ישראל. ויזכה להמשיך לעמוד איתן למען שמירת התורה והיהדות, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא וכל מיילי דמיטב.

בסיום מכתבם, הרבנים מברכים את הראשון לציון שימשיך "לקדש שם שמים בעולם, ולקיים בעצמו 'לא תגורו מפני איש' לומר את דעת התורה ודעתם האמיתית של כל חכמי ישראל".

תאריך

בס"ד

לכבוד ידידנו הגאון הגדול

הראשון לציון רבי יצחק יוסף שליט"א

בעל ה"ילקוט יוסף"

הננו בזה לחזק ולאמץ את ידי על הדברים האמיתיים והברורים שהשמיע ללא פחד ומורא, בגודל האיסור לכל שומר מצוות להתגייס לצבא אף אם אינו במסגרת לימודים, וזאת בכל המסלולים השונים. והביע בזה את דעת התורה הקדושה ללא כחל וסרק.

וכת"ר שליט"א ממשיך בזה את דרך אביו הגדול מנהיג הדור רבינו מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל שכתב במפורש ופרסם את התנגדותו הנחרצת לכל המסלולים הנקראים "חרדיים" לכל סוגיהם ושמותיהם ואף ביחס לאותם שאינם לומדים. וכעמוד האש אשר לפני המחנה לא הסכים להתפשר על קוצו של יו"ד למען שמירת בחורי ישראל מסכנת הגיוס. וכידוע שלא זע ולא נע מפני פחד השלטונות ודעת המון העם ודיבורי התקשורת.

ומיהו הוא זה אשר יעז לפעור פיו או להרים ידו ורגלו כנגד דעת התורה הקדושה שאמרה מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א והגידם כת"ר שליט"א בגאון לכל העם, וינסה לסלף ולסטות מדברי התורה הקדושים הללו כי הוא זה - באמתלאות שונות שהם שווא ושקר.

והננו בזה לברכו שה' יאריך ימיו ושנותיו וימשיך לקדש שם שמים בעולם, ולקיים בעצמו "לא תגורו מפני איש" לומר את דעת התורה ודעתם האמיתית של כל חכמי ישראל. ויזכה להמשיך לעמוד איתן למען שמירת התורה והיהדות, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא וכל מיילי דמיטב.

הכו"ח למען כבוד התורה הקדושה

אשר
אע"פ שכלל
בא"ת החזק
ב"ת
אשר
אע"פ שכלל
בא"ת החזק
ב"ת

הקרקע בצפון סוריה בוערת שוב: איום טורקי, משבר כורדי, והחשש מהתאוששות דאעש

טורקיה מרכזת כוחות צבאיים בגבול סוריה ומאיימת להשמיד את הכוחות הכורדיים

חזן

טורקיה מרכזת כוחות צבאיים משמעותיים בגבול הצפוני של סוריה, סמוך לעיר הכורדית האסטרטגית קובאני. הערכות מודיעיניות מצביעות על נוכחות של יחידות קומנדו טורקיות, מיליציות חמושות וארטילריה כבדה, מה שמעלה את החשש מפלישה טורקית אפשרית בטווח הזמן המיידי. מקורות מקומיים דיווחו אתמול (שני) כי טורקיה פירקה את חומת הגבול ליד קובאני, מה שמגביר את החשש לכך שהכוחות הטורקים נערכים לפעולות התקפיות באזור. ביום שישי האחרון, הצהיר שר החוץ הטורקי כי מטרתה האסטרטגית של טורקיה בסוריה היא "להשמיד את הכוחות הדמוקרטיים הסוריים (SDF)", אותם היא רואה כשלוחה של ארגון הפועלים הכורדי (PKK) הפועל בטורקיה. במקביל, דיווחים מהשטח מצביעים על כך שלוחמים הנתמכים על ידי טורקיה, המשתייכים לצבא סוריה הלאומי (SNA), הוציאו להורג לוחמי SDF פצועים בבתי חולים בצפון סוריה. טורקיה גם ממשיכה לתמוך בפעולות הקרקעיות של מיליציות צבא סוריה הלאומי (SNA), אשר מתקדמים לאזורים בשליטת הכוחות הכורדיים. לפי המכון לחקר המלחמה שבסיסו בווינגטון, רוסיה נסוגה ממספר בסיסים בצפון סוריה, כולל באזורי

מנביג' וקובאני. ההערכה היא כי רוסיה תעזוב בקרוב גם את בסיסה האחרון בצפון סוריה, בעיר קמישלי. נסיגתה של רוסיה מסירה למעשה את החסם המשמעותי ביותר שמנע עד כה מטורקיה לבצע מתקפה רחבה נגד הכוחות הדמוקרטיים הסוריים (SDF), הנתמכים על ידי ארצות הברית, ובכך פותחת פתח להתקדמות טורקית נוספת באזור. ביום רביעי בשבוע שעבר, הצליחו המורדים הפרו-טורקים להשתלט על מרחב דיר א-זור במזרח סוריה, אזור שהוחזק עד לאחרונה על ידי הכוחות הדמוקרטיים הסוריים (SDF). מוקדם יותר בשבוע שעבר, כבשו כוחות המורדים הנתמכים על ידי טורקיה גם את מנביג', בפריפריה הצפון-מזרחית של חלב, מידי הכורדיים. הפסקת אש בת ארבעה ימים בין צבא סוריה הלאומי (SNA) הנתמך על ידי טורקיה לבין הכוחות הדמוקרטיים הסוריים (SDF) הסתיימה אתמול (שני) ללא הארכה, לאחר שנכשלו המאמצים האמריקאיים לקדם הפסקת אש קבועה באזורי מנביג' וקובאני. ההפוגה, שנועדה לאפשר העברת סיוע הומניטרי לתושבים ולנהל משא ומתן על הסדרי ביטחון חדשים, התמוטטה על רקע האשמות ה-SDF נגד טורקיה באימוץ קו נוקשה ובסירוב להתגמש במשא ומתן. עם זאת, הערב הודיעו בארה"ב כי הצליחו לחדש את ההפוגה עד סוף השבוע הקרוב.

עם סיום ההפוגה ולפני חידושה, דיווחים מהשטח העידו על השתלטות כוחנית של ה-SNA על נכסים פרטיים וציבוריים במנביג', תוך התמקדות בנכסי כורדים "בטענה שהם משויכים ל-SDF". מקורות מקומיים דיווחו כי המורדים החרימו מכוניות ומבנים של תושבים, והשתלטו גם על חלקים מרשת החשמל המקומית, תוך פגיעה בתשתיות האזרחיות. כאשר במקביל, דיווחים מקומיים מעידים על תחילת התקדמות של כוחות הנתמכים על ידי טורקיה לכיוון העיר הכורדית קובאני. ה-SDF, שנוסד לפני עשור בתמיכת ומימון צבא ארה"ב, הוביל את הלחימה הקרקעית נגד דאעש והצליח לדחוק את ארגון הטרור משטחים נרחבים בסוריה. הארגון, המורכב בעיקר מיחידות הגנה כורדיות (YPG), שולט כיום במחנות מעצר ובתי כלא שבהם מוחזקים אלפי לוחמי דאעש ואנשיהם. לפי הערכות, ה-SDF מונה כ-40 עד 60 אלף לוחמים. לצד הכוחות הקרקעיים, פועלים במסגרת ה-SDF גם כוח ביטחון פנימי (Asayish) הכולל כ-12 אלף פעילים האחראים על ביטחון מסכל בשטחים הכורדיים. וכוח משטרה אזרחי המונה כ-30 אלף שוטרים. גורמים כורדיים הביעו חשש כי הלחימה נגד טורקיה תפגע ביכולתם למנוע את חזרתו של דאעש. מפקד הכוחות הכורדיים הסוריים הדמוקרטיים, מט'לום עבדי, אף הזהיר כי

הוואקום שנוצר מנפילתו של משטר אסד הוביל לתקיפות נגד כוחות המיליציה ולכן הם נאלצו להפסיק את הלחימה בדאעש. הוא קרא לארה"ב להפעיל לחץ מדיני נוסף כדי לעצור את התקיפות הללו. אנליסטים מעריכים כי נפילת אסד, שהתרחשה בתמיכה ובתיאום עם ארגון המורדים "הייתא תחריר א-שאם" הנתמך בחלקו על ידי טורקיה, סיפקה לארדואן הזדמנות פז. טורקיה שואפת לחסל את ההשפעה הכורדית לאורך גבולה הדרומי, ולהבטיח לעצמה דריסת רגל אסטרטגית בסוריה. אנליסטים מעריכים כי נפילת משטר אסד סיפקה לנשיא הטורקי רג'פ טאיפ ארדואן הזדמנות נדירה לקדם את מטרותיו בסוריה: לחסל את ההשפעה הכורדית לאורך הגבול הדרומי שלה ולהבטיח לעצמה דריסת רגל אסטרטגית בסוריה. דיווחים שונים מצביעים על מעורבות טורקית עמוקה בהפלת אסד, ובעיקר בתמיכה בקבוצות מורדים שסייעו לארגון האיסלאמיסטי הסוני הייתא תחריר א-שאם (HTS) להשתלט על דמשק. לפי חלק מהדיווחים הדיווחים, HTS תיאם את המתקפה עם טורקיה חודשים מראש, וקיבל ממנה סיוע לוגיסטי ומודיעיני. כעת, בכירים בווינגטון מביעים דאגה עמוקה מההשלכות האפשריות של פלישה טורקית לצפון סוריה על

הלחימה בדאעש. הכוחות הדמוקרטיים הסוריים (SDF), המהווים שותף מרכזי של ארה"ב במאבק נגד ארגון הטרור, עלולים להיאלץ להסיט את משאביהם מהמערכה נגד דאעש כדי להתגונן מפני המתקפה הטורקית. בעוד שהמתיחות גוברת, אילהם אחמד, בכירה בממשל האוטונומי הכורדי, פנתה במכתב בהול לנשיא הנבחר דונלד טראמפ. במכתב קראה אחמד לטראמפ להתערב מול נשיא טורקיה רג'פ טאיפ ארדואן ולמנוע פלישה מתוכננת. "מטרתה של טורקיה היא להשיג שליטה דה-פקטו על אדמתנו לפני כניסתן לתפקיד", כתבה אחמד. "אם טורקיה תמשיך בפלישתה, ההשלכות יהיו קטסטרופליות". אחמד הזכירה לטראמפ את הבטחתו מלפני 5 שנים כי "ארצות הברית לא תנטוש את הכורדים", וקראה לו לנצל את "גישתו הדיפלומטית הייחודית" כדי לשכנע את ארדואן לעצור כל פעולה צבאית מתוכננת. ההסלמה בגבול סוריה מגיעה שבועות ספורים לפני שממשל ביידן יסיים את תפקידו. מזכיר המדינה אנתוני בלינקן ביקר בטורקיה בשבוע שעבר כדי לדון עם ארדואן על עתידה של סוריה, ולבקש הבטחות כי אנקרה תרסן את פעולותיה נגד הלוחמים הכורדיים.

בתיאום עם ירדן: ישראל השתלטה על סכר אסטרטגי בדרום סוריה

בטחוני

ישראל הרחיבה באופן דרמטי את פעילותה בדרום סוריה במהלך השבוע האחרון, כאשר לפי דיווחים בתקשורת הלב-נונית, כוחות צבא השתלטו על סכר אל-וחדה – אחד מהסכרים החשובים ביותר באזור – השולט על זרימת נהר הירמוך, יובלו המרכזי של נהר הירדן.

ההשתלטות על הסכר התרחשה בסמיכות לביקור חשאי של גורמים ישראלים רשמיים בירדן, מה שמעלה את האפשרות שירדן, הסובלת ממחסור חמור במים, נתנה את הסכמתה, ואולי אף עודדה את המהלך הישראלי.

סכר אל-וחדה, הידוע גם כסכר אל-מוקארן, נחנך לפני 20 שנה כמיזם משותף בין ירדן לסוריה, בתקופה שבה שיתוף פעולה כלכלי עדיין היה אפשרי בין המדינות. הסכר, המתנשא לגובה של 110 מטרים ובעל יכולת אגירה של 115 מיליון מ"ק מים, תוכנן על מנת להבטיח אספקת מים קריטית לירדן לצורכי חקלאות ושתייה, ובתמורה – ייצור חשמל הידרואלקטרי לסוריה.

לפי דיווח של רשת אל-מיאדין, המזוהה עם חיזבאללה, כוחות צבא

וירדן. נהר הירמוך, המשתרע לאורך כ-70 קילומטרים, הוא היובל העיקרי של נהר הירדן ומהווה מקור מים חשוב לסוריה, ירדן וישראל.

לטות על הסכר מציבה את ישראל בעמדת שליטה משמעותית על אחד ממשאבי המים החיוניים באזור משולש הגבולות של סוריה, ישראל

קרקעיות סביב העיירה לאל-מקרו שנועדו לבסס שליטה על התשתיות ההנדסיות סביב הסכר. אנליסטים מדגישים כי ההשת-

חדרו לאזור שבין מחוזות דרעא וקוניטרה בסוריה. במהלך המבצע, כוחות הכוללים דחפורים ממוגנים ויחידות הנדסה ביצעו פעולות

סכר אל-וחדה.
צילום:
Freedom's
Falcon
wikimedia

חשש כבד מפגיעה בעצמאות החינוך החרדי

דאגה עמוקה: בג"ץ מחייב פיקוח הדוק על לימודי הליב"ה במוסדות הפטור, ודורש התאמת ספרי לימוד ובחינת מבחני מיצ"ב

דת ומדינה

בית המשפט העליון הוציא היום (שלישי)

החלטת ביניים המחייבת את משרד החינוך להבטיח יישום מלא של תוכנית הליב"ה במוסדות הפטור. ההחלטה כוללת התאמת ספרי הלימוד במקצועות העברית והאנגלית, לצד עדכון עמדתם של המשיבים בנוגע לעריכת מבחני הערכה (מבחני מיצ"ב) במוסדות אלו.

ההחלטה, שנחתמה על ידי השופטים יצחק עמית, יעל וילנר וגילה כנפי-שטייניץ, מהווה צעד נוסף ברמיסת עצמאות החינוך החרדי ומעוררת דאגה רבה. ההחלטה מגיעה פחות מיממה לאחר דיון סוער שהתקיים אתמול (שני) בעתירות בה דרשו התנועה הרפורמית וארגונים נוספים להדק את הפיקוח על מוסדות הפטור. שתי התפתחויות משמעותיות

תיות עמדו ברקע להחלטה: בתחילת שנת הלימודים הנוכחית, חידש שר החינוך את התקנות הקובעות כי לימודי ליב"ה בהיקף של 55% יהיו תנאי בסיסי הן לעצם קיומם של מוסדות הפטור והן לתקצובם, (לצד דרישות נוספות ביניהם: דרישות הנוגעים להכשרת המורים וקבלת התלמידים).

בנוסף, במהלך הדיון אתמול הצהירו נציגי משרד החינוך כי הם מכינים תוכנית פיקוח חדשה על מוסדות הפטור, אותה הגדירו כ"דרמטית". דבריהם זכו לספקנות רבה מצד השופטים. "אם זו דרמה [תוכנית הפיקוח החדשה של משרד החינוך], אנחנו בבעיה", אמרה השופטת גילה כנפי-שטייניץ.

במהלך הדיון שבו ושאלו השופטים מדוע לא מתקיימים מבחני מיצ"ב במוסדות הפטור כדי לוודא

שאכן נלמדים בהם לימודי ליב"ה. "אני הייתי מוותר על כל המפקחים ועושה מבחן. במבחן אפשר לדעת אם הילדים למדו שברים או לא. מפקח לא יכול לדעת את זה", אמר השופט עמית.

היום (שלישי) קבע בית המשפט העליון שלוש דרישות מרכזיות אותן על המדינה למלא בתוך שלושה חודשים וחצי (עד ראש חודש ניסן): המדינה תגיש עדכון מפורט על "יישום תוכנית ההיערכות לשיפור הפיקוח על מוסדות הפטור". במסגרת עדכון זה יעדכנו גם "אודות התאמת ספרי הלימוד במקצועות העברית והאנגלית" במוסדות הפטור כך שיותאמו לדרישות תוכנית הליב"ה. בנוסף נדרשת המדינה להבהיר את עמדתה "לגבי עריכת מבחני הערכה (מבחני מיצ"ב), דוגמת אלה שמתקיימים במוסדות הרשמיים (הממלכתיים)".

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 586/24

לפני: כבוד ממלא מקום הנשיא יצחק עמית
כבוד השופטת יעל וילנר
כבוד השופטת גילה כנפי-שטייניץ

העותרת: התנועה ליהדות מתקדמת

נגד

המשיבים: 1. ממשלת ישראל
2. שר החינוך
3. שר האוצר
4. התאגדות מוסדות החינוך בארץ ישראל ואחרים

עתירה למתן צו על תנאי ובקשה לצו ביניים

תאריך ישיבה: ט"ו בכסלו התשפ"ה (16.12.2024)

בשם העותרת: עו"ד ריקי שפירא רוזנברג; עו"ד אורי נרוב

בשם המשיבים 3-1: עו"ד נטע אורן; עו"ד יונתן סיטון
בשם המשיבים 4-144: עו"ד רוז נורי; עו"ד נדים עבוד

החלטה

1. המשיבים גישו עד ליום 30.3.2025 הודעה מעדכנת בדבר יישום תכנית ההיערכות לטיוב הפיקוח על מוסדות הפטור.

2. במסגרת הודעה זו יעדכנו המשיבים על אודות התאמת ספרי הלימוד במקצועות העברית והאנגלית ויבהירו עמדתם לגבי עריכת מבחני הערכה ומדידה, דוגמת אלה שמתקיימים במוסדות הרשמיים.

ניתנה היום, ט"ז כסלו תשפ"ה (17 דצמבר 2024).

וויינגטון משנה כיוון?

תקיפה אמריקנית בלב מפקדת החות'ים בתימן

חוץ

בעוד ישראל מתלבטת כיצד להגיב להסלמה מצד המורדים החות'ים בתימן, תקף צבא ארה"ב מרכז פיקוד ושליטה של הארגון בכירה צנעא. התקיפה, שבוצעה על ידי פיקוד המרכז של ארה"ב (סנטקום), כוונה נגד "הבור" – מרכז עצבים חיוני של החות'ים, ממנו מנוהלות פעולות טרור ימיות נגד כלי שיט מערביים בים סוף ובים עדן.

התקיפה האמריקנית, המכוונת ללב ליבה של מפקדת החות'ים, עשויה להעיד על שינוי במדיניות וויינגטון כלפי הארגון. בעוד שבעבר התמקדו התקיפות האמריקניות בחשיתות שיגור טילים, הפעם הותקף ה"מוח" האופרטיבי של המיליציה. "הפעולה מהווה חלק ממחויבות סנטקום להגן על ארה"ב, הקואליציה הבינלאומית וכלי שיט צבאיים", נמסר בהודעת הפיקוד.

מקורות ערביים דיווחו כי התקיפה כוונה למטה משרד ההגנה החות'י במרכז צנעא, וכי המטוס שביצע אותה המריא ממדינה במפרץ. בנוסף, דווח על תקיפות אמריקניות גם בנמל חודיידה, עורק לוגיסטי וכלכלי מרכזי של החות'ים.

במקביל, בישראל ממשיכים

איזור התקיפה בצנעא

על הפגיעה, אותה כינו "תקיפת מטרה רגישה", ולמחרת אף קיבלו אחריות על תקיפת מטרות באשק-לון ויפו.

משטח הים, חצה את אזור שדרות, פנה צפונה והתגלה סמוך לאשדוד, לא יורט חרף הפעלת אמצעי לוחמה אלקטרונית. החות'ים קיבלו אחריות

ביום שני בשבוע שעבר, כטב"ם ששוגר מתימן התפוצץ בדירת פנטהאוז ביבנה וגרם לנזק כבד במרפסת הבית. הכטב"ם, שחדר

להעריך את תגובתם לרצף שיגורי טילים וכטב"מים לעבר ישראל בחודש האחרון, ובכלל זה פגיעה ישירה בבניין מגורים ביבנה.

מי האיש החפץ חיים הלכות לשון הרע • כלל ט' • הלימוד היומי בספר החפץ חיים • י"א כסלו

הלכה א':

איסור אבק לשון הרע

ישנם מקרים שבהם למרות שהדברים אינם לשון הרע ממש, אסור לומר אותם משום "אבק לשון הרע", לפי שהם גורמים או מסבכים דיבורי גנאי על חברו. ויש בזה כאן גם איסור של "לפני עור", כי האדם גורם לשומעים לחטוא. אם מישוה יודע מראש שדיבורו יביא לגנות, אסור לו לדבר.

ולכן יש להיזהר שלא לגרום ללשון הרע באופן עקיף על ידי אמירות או רמזות, אפילו בדרך של שבח, במיוחד כאשר מדובר בשונאי של האדם או בשבח מופרז. גם שאלות שעוללות להוביל לשון הרע צריכות להישקל היטב. אדם שאומר: "מי היה מאמין שפלוני יגיע למצב כזה", או: "עדיף לא לדבר על פלוני,

איני רוצה להודיע מה קרה ומה יהיה", וכיוצא בדברים אלו אסורים משום אבק לשון הרע. וכן המשבח את חברו בפני שונאיו גורם להם להגיב בגנותו, והרי הוא בכלל אבק לשון הרע הוא.

גם כאשר משבחים את חברו יתר על המידה (אפילו שלא בפני שונאיו), אסור, כי על ידי זה רגיל בעצמו לגנותו לבסוף לומר "חזן ממידה רעה אחת שיש לו" או שהשומעים ישיבוהו "אבל יש בו גם כך וכך".

מכל זה נלמד שגם אסור לדבר עם אדם אודות מישוה אחר, אם הוא משער שאין לבו שלם עם אותו אדם, שכן עלול לבוא על ידי זה לגנותו. אם אתה יודע שאדם מסוים אינו מסתדר עם הרב או בית הדין שבעיר, ועכשיו יש לו דין תורה אצלם, אל תשאל אותו אחר כך מה קרה בדיון. כי אם הוא יצא חייב, הוא עלול לגנות את הדיינים,

ועל ידי שאלתך אתה גורם לו לדבר לשון הרע (אפילו אם לא תאמין לדבריו). ואין מותר לשאול אותו על כך רק אם לשואל עצמו ישנה נגיעה בדין תורה הזה.

הלכה ב':

איסור לשבח אדם בפני רבים

כל מה שכתבנו בהלכה הקודמת, שאסור לשבח אדם בפני שונאיו, הוא דווקא אם אינו משבח בפני רבים.

אבל בפני רבים, אסור בכל גווני, כי במסיבת אנשים רבים, מצויים אנשים שונים, וייתכן שעל ידי שיזכיר בשבחיו של אדם מסוים, יבואו אחרים לספר בגנותו.

אם יחפוץ לשבח אדם שכבר הוחזק לרבים

ונודע ככשר וצדיק, ואשר לא נמצא בו רעה ואשמה, גם בפני שונא ומקנא יש לשבח, כי לא יוכל לגנותו. ואם יגנהו, ידעו הכל שדבריו שקר. אם הוא משער שהשומעים לא יגנהו אותו אדם, כגון שאינם מכירים אותו, מותר לשבח, אפילו בפני רבים, כל שאינו משבח יותר מדי. מאוד יש להימנע מלשבח באסיפת אנשים כשהם מספרים אפילו בשבחי גדולי הדור, שכן כמעט ודאי שיבואו בסוף על ידי זה ללשון הרע. ולשון הרע על אנשים כאלו חמורה הרבה יותר מעל סתם איש ישראל.

■ ■ ■

חשוב לשים לב! התקציר מציג נקודות מרכזיות מהלכות לשון הרע, כדי לעורר את הקוראים ללמוד את ההלכות במלואם. חשוב לזכור שזהו רק תקציר תמציתי, ובכל מקרה חלילה מלהסתמך עליו למעשה

מי האיש החפץ חיים הלכות לשון הרע • כלל ט' • הלימוד היומי בספר החפץ חיים • י"ב כסלו

הלכה ג':

איסור לשבח באופן שעלול להביא לידי הפסד

להיזהר גם מלשבח אדם באופן שעלול לגרום לו להפסד או נזק. שבח כזה נכנס בכלל "אבק לשון הרע" משום שהוא עלול לגרום לתוצאות שליליות, גם אם הכוונה הייתה טובה.

כגון, אורח שיוצא ברחוב העיר ומפרסם לכל את אשר גמלו בעל הבית טובה באכילה ושתייה, וטרח לפניו הרבה. כי על ידי זה יתלקטו אנשים ריקים ויסורו אל בית בעל הבית ויכלו את ממנו. והוא הדין שאם אחד השיג הלוואה מחברו, ומפרסם לכל את גודל טובתו, כי על ידי זה מצוי הוא שיתקבצו אליו אנשים רעים, ויבוא לידי הפסד. על עניין כזה נאמר (משלי כז, יד): "מברך רעהו בקול גדול בבוקר השכם קללה תחשב לו".

חייב אדם לשמור את פיו ולשונו, שלא יגרום שיחשבו אותו כמספר לשון הרע. כלומר, אפילו במקום שמותר לספר הדברים על פי הדין, עליו להיזהר שלא יחשדוהו שהוא בודה הדברים מליבו, או שיאמרו "מדוע לא גילה את אוזן החוטא למוסר תחילה?". שכן דבר זה מראה שאין כוונת המספר לשם שמיים, אלא שהוא נהנה מלדבר באשמת חברו. ואם הביא את עצמו לידי חשד, הרי זה בכלל "אבק לשון הרע".

הלכה ד':

איסור מגורים והימצאות בחברת בעלי לשון הרע

אסור לדור בשכונת בעלי לשון הרע, וכל שכן לשבת עימם ולשמוע דבריהם, אפילו אם אין בדעתו לקבל את הדבר, כיוון שמטה אוזניו לשמוע, וכמו שכתבנו בכלל ו' סעיף ב'.

אם הוא יודע שאחד מתלמידיו הוא בעל לשון הרע, צריך להרחיקו ממנו, אם הוא יודע שלא תועיל לו תוכחה.

אם נקלע בשגגה לסיטואציה שבה בעלי לשון הרע מדברים, מחובתו לנסות להוכיחם ולהפסיקם אם הוא מעריך שתוכחתו תועיל.

גם אם תוכחתו לא תועיל, אך יוכל להסיט את נושא השיחה לעניין אחר, עליו לעשות זאת. ואפילו אם הוא משער שתוכחתו לא תועיל להם שיפסיקו על ידי זה, אך לא יקלקל גם כן על ידי זה (כלומר, שלא ירעו יותר), גם בזה אינו רשאי לשתוק. אך אם חושש שתגובתו תגרום להחמיר את המצב ולדבר בגנותו יותר, עדיף שלא יגיב. וזה אחד מן הדברים אשר יתחייב לעזוב עבור זה חברת הרשעים, כי יענש בשומעו את דבריהם, וילאה לענותם.

מכל זה יש ללמוד שכל שכן שיש להיזהר מאוד, שלא לקבוע לו מקום בבית הכנסת ובבית

המדרש אצל בעלי הלשון. כי מלבד שירגילוהו במדתם הרעה להיות גם הוא ממביאי לשון הרע, עוד יבטל כמה פעמים על ידם מעניית "אמן יהא שמיה רבא" ו"ברכו", ומלשמוע קריאת התורה וחזרת הש"ץ, ועוד כמה עבירות חמורות, כמו שבארנו ב"פתיחה" במצוות עשה ז'. ובפרט אם יש לו זמן קבוע ללמוד תורה, מאוד מאוד צריך להיזהר שלא להתערב עמהם, כי הרבה ילמד על ידם, ומעט אשר ישאר לו לא יהיה לו גם כן שום הצלחה בלמודו, כי יהיה קטעים קטעים, מלבד גודל העונש הידוע לכל להפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה.

■ ■ ■

חשוב לשים לב! התקציר מציג נקודות מרכזיות מהלכות לשון הרע, כדי לעורר את הקוראים ללמוד את ההלכות במלואם. חשוב לזכור שזהו רק תקציר תמציתי, ובכל מקרה חלילה מלהסתמך עליו למעשה

מי האיש החפץ חיים הלכות לשון הרע • כלל ט' • הלימוד היומי בספר החפץ חיים • י"ג כסלו

הלכה ה':

חינוך קטנים לשמירת הלשון

כמו בכל מצוות התורה, האב מחויב להרגיל את ילדיו שלא לדבר לשון הרע, לבל תשתרש בהם תכונה זו בנערוthם. מלבד איסור לשון הרע, יש להקפיד שהילדים יימנעו מכל דיבור אסור, כמו מחלוקת, קללות

ושקרים. כי הדבור והמידות צריכים הרגל רב, וההרגל שולט על האדם. סיבת התפשטות עוון לשון הרע היא, שכל אחד מתרגל מנערותו לדבר מה שהוא רוצה, ואין מוחה בו, ואין מעלה על דעתו שיש חשש איסור בדבר. ולכן, אפילו אם אחר כך נודע לו שיש איסור בדבר, קשה לו מאוד לנטות מטבעו. לא כן אם היה האב מזהיר תמיד את בנו, ומרגילים מנערוthם שלא לדבר לשון הרע (וכן שלא לקלל ושלא לשקר), ממילא היה דבר זה

נטוע בנפשם מצד ההרגל, והיה קל להם אחר כך לשמור את לשונם, והיו זוכים עבור זה לחיי העולם הבא ולכל טוב בעולם הזה.

הלכה ו':

איסור גילוי סוד

האומר לחברו דבר מה, אסור לו לספר זאת אחר כך לאחרים, אלא אם כן נתן לו רשות על כך. דין זה נלמד מהגמרא ביומא (דף ד' ע"ב), שם נאמר: "מנין לאומר לחבירו דבר שהוא בכל

יאמר עד שיאמר לו לך אמור? תלמוד לומר: 'לאמר'."

אם הדברים כוללים לשון הרע, אסור לספרם גם אם קיבל רשות.

■ ■ ■

חשוב לשים לב! התקציר מציג נקודות מרכזיות מהלכות לשון הרע, כדי לעורר את הקוראים ללמוד את ההלכות במלואם. חשוב לזכור שזהו רק תקציר תמציתי, ובכל מקרה חלילה מלהסתמך עליו למעשה

מי האיש החפץ חיים הלכות לשון הרע • כלל י' • הלימוד היומי בספר החפץ חיים • י"ד כסלו

הלכה א':

סיפור לשון הרע על אדם שעשה עוולה לחברו

אם מישוהו ראה אדם שעשה עוולה לחברו, כגון שגזלו, עשקו, הזיקו, ביישו, ציערו או הונה אותו בדברים, בין אם הנפגע מודע לכך ובין אם לאו, ונודע לו בברור שלא השיב את הגזילה, לא שילם את נזקו, ולא ביקש מחילה, אפילו אם ראה זאת ביחיד, יכול לספר את הדברים כדי לעזור לניזוק. אך יש להקפיד על שבעה פרטים שיבוארו בהמשך (הלכה ב'). ובכל מקרה, אסור לפרסם את חטאו אם לא הוכיחו אותו תחילה. ואם יש ספק אם השיב את הגזילה או פייס את הניזק, אסור לגנותו.

הלכה ב':

תנאים לסיפור לשון הרע לצורך תועלת

כאשר מדובר בסיפור דבר עוול או נזק שנעשה בין אדם לחברו, בין אם מדובר בגזל, עושק, נזק, ביזוי, צער או אונאה, מותר לספר לאחרים רק בתנאי שמתקיימים שבעת התנאים הבאים: א. שיראה את הדבר בעצמו, ולא על ידי שמיעה מאחרים, אלא אם כן נתברר לו אחר כך שהדבר אמת. (שכן על השמיעה אין לו אלא לחשוש, ואם כן, איך ילך ויספר זאת לאחרים בגדר ודאי?). ב. שיזהר מאוד, שלא יחליט מיד שהדבר הוא גזל או עושק או הזיק, אלא יכיר היטב את עצם העניין, אם הוא באמת בכלל גזל או הזיק

(והוא הדין אם ראה לאחד שציער ובייש לחבירו, ידרוש ג"כ אולי חבירו ציערו וביישו מתחלה, וכל כיוצא בזה).

ג. שיוכיח את החוטא תחילה, ובלשון רכה, אולי יוכל להועיל לו, ויטיב על ידי זה את דרכיו. ורק אם לא ישמע לו, אז יודיע לרבים את אשמתו, מה שהזיד על רעהו. (ואם יודע בו שלא יקבל תוכחתו, יתבאר לקמן בסעיף ז').

ד. שלא יגדיל את העוולה יותר ממה שהיא. (שכן זה בכלל שקר, ומוציא שם רע נקרא עבור זה).

ה. שיכוון לתועלת, כמו שיתבאר לקמן בסעיף ד', ולא ליהנות מהפגם שהוא נותן בחברו, ולא מצד שנאה שיש לו עליו מכבר.

ו. אם הוא יכול לסבב את התועלת עצמה בעצה אחרת, שלא יצטרך לספר את עניין לשון הרע עליו, אזי בכל מקרה אסור לספר.

ז. שלא יסובב על ידי הסיפור הזיק לנידון יותר מכפי הדין שהיה יוצא עליו בבית דין. (פירוש, שאם הוא משער שלפי עניין השומעים יעשו עמו יותר מכפי הדין שהיה יוצא עליו בבית דין, אסור לספר להם). ואם המספר הוא אחד, יזהר יותר בעניין זה. אם הוא רואה שהשומעים יעשו מעשה ממש על ידו, ועל פי דין בודאי לא היו מועילים דבריו אלא לעניין שבועה וכדומה, אסור לו לספר להם, אלא רק לזרזם שיביאו את הגזלן והעושק לדין, ושם יעיד. (וביאור דבר זה בכל פרטיו עיין לקמן בהלכות רכילות בכלל ט' סעיפים ה' ו').

■ ■ ■

חשוב לשים לב! התקציר מציג נקודות מרכזיות מהלכות לשון הרע, כדי לעורר את הקוראים ללמוד את ההלכות במלואם. חשוב לזכור שזהו רק תקציר תמציתי, ובכל מקרה חלילה מלהסתמך עליו למעשה